

Briselē, 2026. gada 13. jūlijā
(OR. en)

11832/26

CONUN 132
ONU 46

DARBA REZULTĀTI

Sūtītājs:	Padomes Ģenerālsekretariāts
Saņēmējs:	delegācijas
Temats:	Padomes secinājumi par ES prioritātēm Apvienoto Nāciju Organizācijā Apvienoto Nāciju Organizācijas Ģenerālās asamblejas 81. sesijā (2026. gada septembris – 2027. gada septembris)

Pielikumā ir pievienoti Padomes secinājumi par ES prioritātēm Apvienoto Nāciju Organizācijā Apvienoto Nāciju Organizācijas Ģenerālās asamblejas 81. sesijā (2026. gada septembris – 2027. gada septembris), kurus Padome apstiprināja 4191. sanāsmē, kas notika 2026. gada 13. jūlijā.

Padomes secinājumi par ES prioritātēm Apvienoto Nāciju Organizācijā Apvienoto Nāciju Organizācijas Ģenerālās asamblejas 81. sesijā, 2026. gada septembris – 2027. gada septembris

1. Eiropas Savienība un tās dalībvalstis ir cieši pārliecinātas, ka visu kopīgajās un individuālajās interesēs ir nodrošināt starptautisko tiesību ievērošanu un visu valstu suverēno līdztiesību un teritoriālo integritāti, lai apņemtos strīdus izšķirt mierīgā ceļā un ieguldīt starptautiskajā sadarbībā.
2. Saskaroties ar ģeopolitisko spiedienu, ko raksturo arvien lielāka sadrumstalotība, sāncensība un smagi vispārējo normu un starptautisko tiesību pārkāpumi, ES joprojām stingri iestājas par daudzpusēju sistēmu, kuras pamatā ir starptautiskās tiesības, tostarp starptautiskās humanitārās tiesības (SHT) un starptautiskās cilvēktiesības (SCT), un kura patiesi atbilst ANO Statūtu un noteikumos balstītas starptautiskās kārtības, – kuras centrā ir ANO –, vispārējiem mērķiem un principiem, lai nodrošinātu mieru un drošību, cilvēktiesību ievērošanu un ilgtspējīgu attīstību visiem.
3. ES arī turpmāk būs prognozējams un uzticams partneris un turpinās sadarbīties ar partneriem, kuriem tāpat kā mums ir apņemšanās aizstāvēt un ievērot starptautiskās tiesības, tostarp visu valstu suverēno līdztiesību un teritoriālo integritāti, un kuri ir apņēmušies rast globālus risinājumus kopīgiem izaicinājumiem, tostarp, īstenojot Nākotnes paktu un tā pielikumus.

4. Multilaterālismam, kura pamatā ir starptautiskās tiesības, tostarp ANO Statūti un cilvēktiesību vispārēja ievērošana, ir jāgūst virsroka, lai izvairītos no pasaules, kurā dominē varas politika un visspēcīgāko tiesības. Tas ir svarīgs kolektīvu centienu darbs, kas ļauj rast kopīgi izstrādātus, kopējā atbildībā esošus un kopīgi īstenotus kolektīvus risinājumus. Pozitīvai un izmērāmai ietekmei uz cilvēku dzīvi arī turpmāk jābūt galvenajam efektīvas daudzpusējas rīcības kritērijam. Veicinot dialogu, uzticēšanos, solidaritāti un kolektīvu rīcību, multilaterālisms palīdz mazināt konfliktu risku un pievērsties globāliem, reģionāliem un valsts mēroga izaicinājumiem un to savstarpējām atkarībām. Pasaule ar efektīvu un pastiprinātu multilaterālismu un dinamiskām daudzpusējām iestādēm ir drošāka un pārtikušāka nekā pasaule bez tām.
5. ES uzsver ANO izšķirošo un centrālo lomu galveno globālo izaicinājumu risināšanā, jo īpaši saistībā ar miera un drošības apdraudējumiem un sekām, ko krīzes un konflikti atstāj uz globālo pārtikas un ūdens nodrošinājumu, enerģētiku, finanšu sistēmām un piegādes ķēdēm, jo īpaši attiecībā uz visneaizsargātākajām personām.
6. Mainīgajā pasaulē daudzpusējai sistēmai ir jāturpina attīstīties. Tāpēc ES un tās dalībvalstu viena no galvenajām prioritātēm joprojām ir izstrādāt, reformēt un stiprināt daudzpusējo sistēmu, kuras centrā ir ANO, un uzlabot tās efektivitāti un iekļautību, vienlaikus padziļinot sadarbību visos reģionos un stiprinot partnerības ar valstīm un reģionālajām organizācijām, lai nodrošinātu, ka daudzpusējā sistēma ir reprezentatīvāka un nodrošina faktiskus rezultātus visiem.
7. ES turpinās sadarbīties ar partneriem, lai virzītu uz priekšu ANO reformu, jo īpaši izmantojot iniciatīvu “ANO 80” un ne tikai, un atbilstoši Nākotnes paktā saskaņotajiem centieniem. Šie centieni būtu jāvērs uz to, lai veidotu principiālāku, efektīvāku, izmaksu ziņā lietderīgāku un reaģētspējīgāku ANO, kas spēj efektīvi sniegt rezultātus visos trijos savstarpēji saistītajos pīlāros – miers un drošība, cilvēktiesības un ilgtspējīga attīstība.

8. ANO Statūtu universālo normatīvo mērķu un principu ievērošana, kas iet roku rokā ar visaptverošām ANO sistēmas reformām, ir vienīgais veids, kā miermīlīgi atrisināt krīzes, apkarot nabadzību un nevienlīdzību, tostarp dzimumu nelīdztiesību un daudzējādus un intersekcionālus diskriminācijas veidus, veicināt tiesiskuma, demokrātijas un cilvēktiesību ievērošanu, sekmēt ilgtspējīgu attīstību visiem, īstenot efektīvu klimatrīcību, pievērsties jauniem izaicinājumiem un stāties pretī mūsu drošības, kā arī mūsu labklājības un pastāvīgas ilgtspējīgas attīstības apdraudējumiem.
9. ES un tās dalībvalstis turpina veikt politiskus ieguldījumus un apliecina, kas tās stingri un konsekventi iestājas par ANO darbības nodrošināšanu, turklāt kolektīvi tās joprojām ir lielākās un uzticamākās politiskā un finanšu atbalsta nodrošinātājas. ES to uzskata ne tikai par pienākumu, bet arī par apliecinājumu uz uzticēšanos balstītai sadarbībai, kura nozīmē arī pienākumus visām dalībvalstīm un kuras rezultātā būtu jāpanāk līdzsvarota iecelšana un ievēlēšana galvenajos augsta līmeņa ANO sistēmas amatos, attiecībā uz kuriem ES turpinās atbalstīt un veicināt kvalificētus kandidātus.
10. Mēs esam ļoti nobažījušies par to, ka organizācijai joprojām ir likviditātes ierobežojumi, kas var atstāt nopietnas sekas uz tās darbību. Ilgtspējīga un paredzama ANO finansēšana visos pīlāros ir neaizstājams priekšnosacījums tās pilnvaru īstenošanai. Mēs joprojām esam apņēmušies konstruktīvi, pragmatiski un konsensa garā iesaistīties, lai rastu ilgstošus risinājumus šai krīzei un atbalstītu ANO sistēmas pamatfunkcijas. Tāpēc ES un tās dalībvalstis atkārtoti uzsver, ka obligāto iemaksu veikšana nav fakultatīva. Tas ir juridisks pienākums saskaņā ar Statūtiem. ES dalībvalstis joprojām ir apņēmušās savas obligātās finanšu iemaksas veikt pilnā apmērā un laikus.

11. ANO Ģenerālās asamblejas (ANO ĢA) 81. sesija iezīmē pārejas periodu ANO vadībai. Mēs apliecinām cieņu ANO ģenerālsēkretāram Antoniu Gutērrēšam (*António Guterres*) par viņa neatlaidīgajiem centieniem veidot labāku un taisnīgāku pasauli, veicinot mieru, atbalstot cilvēktiesības, sekmējot ilgtspējīgu attīstību un apkarojot klimata pārmaiņas. Jauna ģenerālsēkretāra izvēle būs izšķiroša, lai veidotu un noteiktu ANO virzību un prioritātes turpmākajiem gadiem. ES un tās dalībvalstis turpinās aktīvi iesaistīties izvēlēšanas procesā un jau no paša sākuma būs gatavas sadarboties ar jauno ģenerālsēkretāru. Šajā kritiskajā brīdī ANO ir vajadzīgs ģenerālsēkretārs, kas stingri iestājas par ANO Statūtiem nolūkā palīdzēt novērst un atrisināt konfliktus, atjaunot uzticēšanos, pārvarēt plaisas, mobilizēt kolektīvu rīcību, paātrināt ANO reformas un sniegt taustāmus rezultātus, kas uzlabo cilvēku dzīvi, jo īpaši attiecībā uz tiem, kuriem tas ir visvairāk vajadzīgs.

12. Ņemot vērā iepriekš minēto, ES rīcība ANO nākamajā gadā balstīsies uz šādām prioritātēm:

I. aizstāvēt un attīstīt iedarbīgu, efektīvu un iekļaujošu daudzpusēju sistēmu, kas stingri sakņojas ANO Statūtos un starptautiskajās tiesībās, tostarp starptautiskajās humanitārajās tiesībās un starptautiskajās cilvēktiesībās;

II. ar partnerību un koalīciju palīdzību virzīt reformas, lai visos trīs pīlāros panāktu efektīvu, izmaksu ziņā lietderīgu un reaģētspējīgu ANO;

III. stiprināt ANO miera un drošības arhitektūru, kuras pamatā ir novēršana un miera uzturēšana;

IV. veicināt labklājību un ilgtspējīgu attīstību līdz 2030. gadam un pēc tam.

I. Aizstāvēt un attīstīt iedarbīgu, efektīvu un iekļaujošu daudzpusēju sistēmu, kas stingri sakņojas ANO Statūtos un starptautiskajās tiesībās, tostarp starptautiskajās humanitārajās tiesībās un starptautiskajās cilvēktiesībās

13. ES un tās dalībvalstis turpinās atbalstīt efektīvu multilaterālismu un **noteikumos balstītu starptautisko kārtību**, kuras centrā ir ANO, un iebilst pret centieniem to graut. Mēs veicināsim, ievērosim un aizstāvēsim **starptautiskās tiesības**, tostarp SHT un SCT, kas ir būtiski miera un drošības aizsardzībai, vienlaikus turpinot uzsvērt nepieciešamību saukt pie atbildības par starptautisko tiesību pārkāpumiem. ANO Statūtos nostiprinātie vispārējie principi, tostarp suverēnās līdztiesības un teritoriālās integritātes, politiskās neatkarības un pašnoteikšanās principi, nav apšaubāmi, tos nedrīkst iedragāt, un tie būtu konsekventi jāīsteno. Mēs turpināsim veicināt starptautisko tiesību attīstību un to efektīvu īstenošanu.

14. ES atkārtoti apliecina savu nelokāmo iestāšanos par **cilvēktiesību, demokrātijas un tiesiskuma vispārēju** ievērošanu, aizsardzību un īstenošanu. Cilvēktiesības ir universālas, nedalāmas, savstarpēji atkarīgas un savstarpēji saistītas neatkarīgi no tā, vai tās ir pilsoniskās, kultūras, ekonomiskās, politiskās vai sociālās tiesības. Papildus tam miers un labklājība, kā arī ilgtspējīgas attīstības mērķu (IAM) sasniegšana ir cieši saistīti ar tiesiskuma, demokrātijas un visu cilvēktiesību respektēšanu. ES savas darbības un ieguldījumu/nostājas balstīs uz **Padomes 2026. gada secinājumiem par ES prioritātēm ANO cilvēktiesību forumos**. ES atgādina savu principiālo nostāju visos gadījumos un jebkuros apstākļos iestāties pret nāvessodu un stingri atbalsta attiecīgās ANO rezolūcijas. ES atbilstoši savām starptautiskajām saistībām visos daudzpusējos forumos veicinās **līdztiesības programmu** un uzsvērs nediskriminēšanas nozīmi, tostarp attiecībā uz dzimumu līdztiesību un to, ka attiecībā uz sievietēm un meitenēm tiek sekmētas visas cilvēktiesības un viņas pilnībā var tās izmantot, viņām tiek nodrošinātas pilnvērtīgas iespējas un pilnīga līdztiesīga un jēgpilna līdzdalību visās jomās, jo īpaši vadošās pozīcijās. ES atkārtoti apstiprinās savu stingro apņemšanos ievērot, aizsargāt un īstenot to, ka LGBTI var pilnīgi un vienlīdzīgi izmantot visas cilvēktiesības. ES saglabās modrību attiecībā uz mēģinājumiem dzēst, mainīt vai nepareizi interpretēt formulējumus, kas saistīti ar dzimumu līdztiesību, sieviešu un meiteņu cilvēktiesību pilnīgu izmantošanu un pilnvērtīgu iespēju nodrošināšanu, kā arī diskrimināciju seksuālās orientācijas un dzimtes identitātes dēļ. ES turpinās aizstāvēt bērna tiesības, par prioritāti nosakot bērnu aizsardzību pret visu veidu vardarbību, tostarp digitālajā vidē, un to, ka tiek veicināta vispārēja piekļuve kvalitatīvai, iekļaujošai un drošai izglītībai, samazināta bērnu nabadzība un nevienlīdzība starp bērniem. Tā arī turpinās darbu pie tā, lai uzlabotu vecāka gadagājuma cilvēku cilvēktiesību aizsardzību un izmantošanu un viņu labbūtību. ES atbalsta vērienīgu un pārveidojošu pieeju, lai novērstu dzimumu nelīdztiesības, diskriminācijas un visu veidu seksuālās un ar dzimumu saistītas vardarbības, tostarp tehnoloģiju veicinātas ar dzimumu saistītas vardarbības, pamatcēloņus un riska faktorus. ES atkārtoti apstiprina savu apņemšanos apkarot rasismu, rasu diskrimināciju, ksenofobiju un ar to saistīto neiecietību visā pasaulē.

15. ES joprojām ir apņēmusies veicināt, aizsargāt un īstenot visas cilvēktiesības, kā arī pilnībā un efektīvi īstenot Pekinas Rīcības platformu un Starptautiskās konferences par iedzīvotājiem un attīstību (*ICPD*) rīcības programmu un to pārskatīšanas konferenču iznākumus, un šādā kontekstā tā joprojām ir apņēmības pilna risināt jautājumu par seksuālo un reproduktīvo veselību un ar to saistītajām tiesībām (*SRHR*). To paturot prātā, ES vēlreiz apstiprina savu apņemšanos veicināt, aizsargāt un īstenot ikvienas personas tiesības bez diskriminācijas, piespiešanas un vardarbības pilnībā kontrolēt jautājumus saistībā ar savu seksualitāti un seksuālo un reproduktīvo veselību un brīvi un atbildīgi lemt par tiem. ES arī uzsver, ka ir nepieciešama vispārēja piekļuve kvalitatīvai un cenas ziņā pieejamai visaptverošai informācijai par seksuālo un reproduktīvo veselību, izglītībai, tostarp visaptverošai izglītībai par seksualitāti, un veselības aprūpes pakalpojumiem.
16. ES joprojām stingri atbalsta stabilu un efektīvu **ANO cilvēktiesību sistēmu**, tostarp gan ANO Augstā cilvēktiesību komisāra biroja (*OHCHR*) un līguma izpildes uzraudzības struktūru, gan *UNESCO* ārkārtīgi svarīgo darbu un darbības, ko tie veic visos pilnvarotajos tematiskajos un konkrētām valstīm specifiskajos jautājumos, cita starpā attiecībā uz vārda brīvības, tostarp neatkarīgu mediju, aizsardzību, piekļuvi informācijai un žurnālistu un mediju darbinieku drošību. ES uzsver, cik svarīgi ir cilvēktiesības sistemātiski integrēt visos ANO pīlāros, programmās un struktūrās. Šajā sakarā ES atbalsta **Cilvēktiesību grupu**, ko ģenerālsekretārs nesen izveidoja, lai veicinātu koordināciju visā sistēmā un nodrošinātu, ka cilvēktiesības tiek stingri integrētas visās ANO politikas jomās un darbībās.
17. ES turpinās pievērst īpašu uzmanību pietiekamam, paredzamam, palielinātam un ilgtspējīgam **cilvēktiesību pīlāra** finansējumam, paturot prātā to, ka tam jau strukturāli netiek nodrošināts pietiekams finansējums un ka to īpaši ietekmē likviditātes krīze. ES uzsver, ka ir svarīgi saglabāt **spēcīgu un neatkarīgu tematisko un konkrētām valstīm paredzēto pilnvarojumu sistēmu**. Notiekošais reformu process dod iespēju stiprināt cilvēktiesību pilnvarojumu un līguma izpildes uzraudzības struktūru fokusu, efektivitāti un ietekmi, kā arī samazināt to savstarpēju pārklāšanos.

18. ES joprojām iestājas par to, lai tiktu izbeigta nesodāmība un nodrošināta **saukšana pie atbildības** par visiem starptautisko tiesību pārkāpumiem. Šajā sakarā ES atkārtoti apstiprina atbalstu **starptautiskajai justīcijas sistēmai**, jo īpaši Starptautiskajai Tiesai (ST), kas 2026. gadā atzīmē savu 80. gadadienu, atgādinot, ka ST rīkojumi un spriedumi strīda pusēm ir saistoši. ES arī atkārtoti apstiprina savu nelokāmo atbalstu Starptautiskajai Krimināltiesai (SKT). Reaģējot uz uzbrukumiem un ārējo spiedienu, kas vērsts pret SKT, ES atkārtoti pauž stingru apņemšanos ievērot Romas statūtus un saglabāt SKT neatkarību un integritāti. ES turpinās nosodīt uzbrukumus vai draudus, kas vērsti pret Tiesu, vēlētām amatpersonām, personālu un personām, kas sadarbojas ar Tiesu, tostarp pret pilsoniskās sabiedrības pārstāvjiem. ES aicinās atcelt jebkādas sankcijas, kas vērstas pret vēlētām SKT amatpersonām.
19. ES atgādina, ka tā stingri iestājas par atbalstu ANO lomai, kas vērsta uz to, lai koordinētu starptautiskās **humānās palīdzības** ārkārtas reaģēšanu, kura noteikta ar ANO ĢA asamblejas 1991. gada Rezolūciju 46/182, kā arī saikni starp humāno palīdzību, attīstību un mieru (*HDP*). ES un tās dalībvalstis, kas, 2025. gadā nodrošinot 40 % no globālās humānās palīdzības, kolektīvi ir **lielākās humānās palīdzības sniedzējas**, turpinās apliecināt stingru apņemšanos nodrošināt ANO finanšu stabilitāti, kā arī iedarbīgu, efektīvu un principiālu humānās palīdzības sniegšanu tiem, kas ir vismazāk aizsargāti.

II. ar partnerību un koalīciju palīdzību virzīt reformas, lai visos trīs pīlāros panāktu efektīvu, izmaksu ziņā lietderīgu un reaģētspējīgu ANO;

20. ES turpinās iesaistīties sadarbībā ar partneriem, lai saistībā ar iniciatīvu “ANO 80” un ne tikai un atbilstoši Nākotnes paktā saskaņotajiem centieniem **visā ANO sistēmā** virzītu **visaptverošas reformas**, tostarp nolūkā uzlabot saskaņotību un papildināmību starp ANO sistēmas procesiem. ES atzinīgi vērtē to, ka ir pieņemta Rezolūcija A/RES/80/251 par pilnvaru izveidi, īstenošanu un pārskatīšanu iedarbīgai un efektīvai Apvienoto Nāciju Organizācijai, un iestājas par tās īstenošanu. ES joprojām iestājas par reformām, par kurām jau panākta vienošanās un kuras būtu pilnībā jāīsteno. Šie centieni būtu jāvērs uz to, lai veidotu principiālāku, efektīvāku, izmaksu ziņā lietderīgāku un reaģētspējīgāku ANO, kas spēj efektīvi sniegt rezultātus visos trijos savstarpēji saistītajos pīlāros – miers un drošība, cilvēktiesības un ilgtspējīga attīstība. Tādējādi ES mudinās nākamo ANO ģenerālsekretāru aktīvi iesaistīties, lai vērienīgā sistēmu aptverošā mērogā uzturētu un virzītu reformu procesu, visiem trim pīlāriem piemērojot vienādu apņēmību un līdzsvaru. ES par prioritārām noteiks iniciatīvas, kurām ir konkrēta ietekme uz vietas, vienlaikus aizsargājot ANO sistēmas normatīvās un darbības spējas, tostarp attiecībā uz dzimumu līdztiesību.
21. Saskaņā ar mūsu apņemšanos īstenot Nākotnes paktu ES atbalsta visaptverošu **ANO Drošības padomes (ANO DP) reformu**, lai padarītu to efektīvāku, iekļaujošāku, pārredzamāku, demokrātiskāku un atbildīgāku un labāk atspoguļotu mūsdienu realitātes, stiprinot nepietiekami pārstāvēto reģionu pārstāvību. ES atbalsta Francijas un Meksikas iniciatīvu, kuras mērķis ir ierobežot veto tiesību izmantošanu masu zvērību noziegumu gadījumos, un *ACT* grupas Rīcības kodeksu attiecībā uz Drošības padomes rīcību pret genocīdu, noziegumiem pret cilvēci un plaša mēroga kara noziegumiem. Turklāt ES atbalsta ANO Statūtu 27. panta 3. punkta pilnīgu īstenošanu praksē.

22. ES joprojām atbalsta **humanitārās jomas pārjaunošanu** (*Humanitarian Reset*), kuru paredzēts stiprināt ar iniciatīvu “ANO 80” un *OCHA* vadībā, galveno uzmanību pievēršot tam, lai izstrādātu un īstenotu ilgtspējīgu, holistisku un iekļaujošu redzējumu par vietēji vadītu, starptautiski aizsargātu un globāli atbalstītu humanitāro ekosistēmu, kas izmanto ANO subjektu, Starptautiskā Sarkanā Krusta un Sarkanā Pusmēness kustības un vietējo un starptautisko NVO unikālās vērtības, specializētās pilnvaras un pienākumus.
23. ES joprojām atbalsta **ANO attīstības sistēmas reformu** procesu, kuru paredzēts stiprināt ar iniciatīvu “ANO 80” un kura vērsta uz to, lai valsts līmenī sasniegtu ietekmīgāku un efektīvāku pakalpojumu sniegšanu. ES mudina turpināt konsolidēt un racionalizēt struktūras, vienlaikus saglabājot kritiski svarīgas pilnvaras, jo īpaši tās, kas attiecas uz dzimumu līdztiesību un pilnvērtīgu iespēju nodrošināšanu sievietēm.
24. Spēcīgāka, efektīvāka un pilntiesīgāka **rezidējošo koordinātoru sistēma** ir būtisks reformas elements, kas veicina saskaņotāku un efektīvāku ES un ANO sadarbību valstu līmenī. Lai pilnībā izmantotu savu potenciālu un gūtu rezultātus, rezidējošiem koordinātoriem ir vajadzīgs lielāks ANO dalībvalstu politiskais atbalsts. Ņemot vērā to, ka vairumā gadījumu humānās palīdzības koordinātori vienlaikus pilda divu vai pat trīs amatu pienākumus, ir ārkārtīgi svarīgi nodrošināt viņu neatkarības, neitralitātes un objektivitātes aizsardzību un atbalstīt saskaņotību starp “ANO 80”, humanitārās jomas pārjaunošanu un ANO attīstības sistēmas reformu, lai panāktu efektivitāti un “vienotas ANO” īstenošanu, jo īpaši konfliktu un nestabilās situācijās. Mēs iesaistīsimies kopīgā sadarbībā ar partnervalstīm un citiem līdzekļu devējiem, lai nodrošinātu, ka visas iesaistītās personas plaši izmanto pieeju “Viena ANO”.
25. ES joprojām ir apņēmusies stiprināt **starptautisko finanšu arhitektūru (IFA)**, tostarp atbilstoši Ceturtās starptautiskās konferences par attīstības finansēšanu noslēguma dokumentam (“*Compromiso de Sevilla*”).

26. Tāpat **joprojām ir svarīgi** vēl vairāk stiprināt partnerību ar ANO, lai **saglabātu uz principiem un vajadzībām balstītu un uz cilvēkiem orientētu humanitāro rīcību**. ES atbalsta darbības, kas iniciatīvas “ANO 80” ietvaros ierosinātas jaunajā ANO Humanitārajā paktā, un mudina ANO ātri virzīties uz priekšu īstenošanā. Mēs arī uzsveram humānās palīdzības, attīstības un miera saiknes nozīmi. Mēs atzinīgi vērtējam arī ANO apņemšanos attiecībā uz globālo piegādes ķēžu integrāciju, kā arī centienus paātrināt kolektīvu rīcību datu jomā, izmantojot Humanitāro datu kopdarbības mehānismu (*Humanitarian Data Collaborative*).
27. ES turpinās aktīvi atbalstīt un veicināt daudzveidīgu un neatkarīgu **pilsonisko sabiedrību** un nodrošināt tai pilnvērtīgas iespējas, iestājoties par tās jēgpilnu dalību daudzpusējos procesos. ES aicina visā ANO sistēmā pastiprināt centienus, lai respektētu, aizsargātu un veicinātu pilsonisko telpu, novērstu pret personām un grupām, kas sadarbojas ar ANO, vērstus iebiedēšanas un atriebības aktus un apkarotu tos, nodrošinātu pārskatatbildību un sniegtu efektīvu aizsardzību cietušajiem un izdzīvojušajiem. Ir jānodrošina to piekļuve daudzpusējiem forumiem.

III. Stiprināt ANO miera un drošības arhitektūru, kuras pamatā ir novēršana un miera uzturēšana

28. Ņemot vērā pieaugošos un daudzveidīgos apdraudējumus starptautiskajam mieram un drošībai, plaši izplatītos ANO Statūtu un starptautisko tiesību pārkāpumus, tostarp agresijas aktus un valstu teritoriālās integritātes un suverenitātes pārkāpumus, ES, **pamatojoties uz starptautiskajām tiesībām**, joprojām ir apņēmības pilna **novērst konfliktus un aizsargāt un atjaunot taisnīgu un ilgstošu mieru** un stabilitāti.

29. ES turpina nosodīt nepamatoto un nelikumīgo Krievijas pilna mēroga agresijas karu pret Ukrainu un tās uzbrukumus civiliedzīvotājiem un kritiskajai infrastruktūrai un atzīst Ukrainas neatņemamās tiesības uz paš aizsardzību saskaņā ar ANO Statūtu 51. pantu. ES joprojām nelokāmi **atbalsta Ukrainas** suverenitāti, neatkarību un teritoriālo integritāti tās starptautiski atzītajās robežās un turpinās atbalstīt Ukrainu tik ilgi, cik tas būs nepieciešams, tostarp, izmantojot tās atveseļošanu un rekonstrukciju, vienlaikus strādājot pie tā, lai nodrošinātu pilnīgu saukšanu pie atbildības par starptautiskajiem noziegumiem un cilvēktiesību pārkāpumiem un aizskārumiem, kas izriet no Krievijas agresijas kara, tostarp ar Īpašā tribunāla agresijas noziegumam pret Ukrainu un Starptautiskās Prasību komisijas Ukrainai starpniecību. Saskaņā ar ANO ĢA asamblejas rezolūcijām ES atbalsta centienus atbilstoši ANO Statūtiem un starptautiskajām tiesībām panākt pilnīgu, tūlītēju un beznosacījumu pamieru un visaptverošu, taisnīgu un ilgstošu mieru, atzinīgi vērtē notiekošos diplomātiskos centienus izbeigt karu un turpina atbalstīt Ukrainu sarunās un centienos panākt nelikumīgi deportēto vai piespiedu kārtā pārvietoto Ukrainas bērnu atgriešanu.
30. ES pauž gandarījumu par saprašanās memorandu un par tam sekojošajām sarunām starp ASV un Irānu, kas dod iespēju panākt reģionālo stabilitāti. Mēs uzsveram, cik svarīgi ir saskaņā ar starptautiskajām tiesībām, tostarp ANO Statūtiem, starptautiskajām humanitārajām tiesībām un cilvēktiesībām, sarunu ceļā panākt ilgtermiņa atrisinājumu visiem neatrisinātajiem jautājumiem. ES ciešā koordinācijā ar partneriem turpinās iesaistīties diplomātiskos centienos un ir gatava atbalstīt vienošanās īstenošanu. Nedrīkst pieļaut, ka Irānas rīcībā jēlka d nonāktu kodolieroči, un tai ir jāatsāk pilnīga sadarbība ar Starptautisko Atomenerģijas aģentūru. ES arī aicina ievērot kuģošanas brīvību un jūras drošību saskaņā ar starptautiskajām tiesībām un Apvienoto Nāciju Organizācijas Jūras tiesību konvenciju. ES atkārtoti uzsver, ka diplomātija joprojām ir vienīgais veids, kā Tuvajos Austrumos panākt ilgstošu mieru un stabilitāti.

31. Situācija **Gazā un Rietumkrastā, tostarp Jeruzalemē**, joprojām rada nopietnas bažas. ES atkārtoti apstiprina savu iestāšanos par starptautiskām tiesībām, tostarp starptautiskām humanitārām tiesībām un starptautiskām cilvēktiesībām, par ANO DP Rezolūciju 2803 īstenošanu un visaptverošu, taisnīgu un ilgstošu mieru, kura pamatā ir divu valstu risinājuma īstenošana, proti, Izraēlas un Palestīnas miermīlīga līdzāspastāvēšana drošās un atzītās robežās. ES turpinās darbu pie Visaptverošā plāna Gazas konflikta izbeigšanai īstenošanas saskaņā ar ANO DP Rezolūciju 2803 un aicina pastāvīgi atbruņot “Hamās” un citus bruņotus nevalstiskos grupējumus, pilnībā izvest Izraēlas spēkus no Gazas un izvietot starptautiskos stabilizācijas spēkus saskaņā ar ANO DP Rezolūciju 2803. ES nosoda pret Izraēlu vērstos teroristu uzbrukumus. Eiropas Savienība turpinās atbalstīt Palestīniešu pašpārvaldi, arī tās reformu programmu, lai tā varētu droši atgūt faktisku kontroli Gazā. ES mudina Izraēlu ievērot savus pienākumus saskaņā ar starptautiskajām tiesībām, tostarp starptautiskajām humanitārajām tiesībām. ES joprojām aicina nodrošināt tūlītēju un netraucētu humānās palīdzības piekļuvi Gazai, pilnībā ievērojot starptautiskās tiesības. Tā atgādina, ka ir pilnībā jāīsteno Starptautiskās Tiesas rīkojumi, kas ir juridiski saistoši, un ņem vērā tās konsultatīvos atzinumus. ES pauž bažas par to, ka Izraēlas parlaments ir apstiprinājis Nāvessoda likumu, un par tā *de facto* diskriminējošo raksturu, aicina to nekavējoties atcelt un aicina izbeigt darbības, kas apdraud divu valstu risinājuma dzīvotspēju, tostarp apmetņu paplašināšanu, kolonistu vardarbību un piespiedu pārvietošanas un aneksijas draudus. ES uzsver *UNRWA* izšķirošo lomu humānās palīdzības sniegšanā un to, cik svarīga ir Izraēlas konstruktīva sadarbība ar ANO un tās aģentūrām.

32. ES turpinās neatslābstoši pievērst uzmanību **konfliktiem un cilvēktiesību pārkāpumiem un aizskārumiem visā pasaulē**, uzsverot, cik svarīgi ir miermīlīgi atrisināt konfliktus, aizsargāt civiliedzīvotājus, jo īpaši sievietes, bērnus, personas ar invaliditāti un neaizsargātā situācijā esošas personas, un objektus, kas ir nepieciešami civiliedzīvotāju izdzīvošanai, ievērot starptautiskās tiesības, tostarp starptautiskās humanitārās tiesības un starptautiskās cilvēktiesības, nodrošināt pārskatatbildību un saglabāt humanitāro telpu. ES turpinās atbalstīt konfliktu novēršanu, miera veidošanu, stabilizāciju, valsts veidošanu, pāreju uz demokrātiju un humanitāros centienus, kā arī ANO vadītas un starptautiskas un reģionālas iniciatīvas, kuru mērķis ir veicināt mieru, drošību un ilgtspējīgu attīstību. Īpašu uzmanību turpinās pievērst konkrētām situācijām, tostarp Libānā, Sudānā, Somālijā, Sīrijā, Lībijā, Sāhelā, Kongo Demokrātiskā Republikā, Haiti, Afganistānā un Mjanmā.
33. ES arī turpmāk pilnībā iesaistīsies globālo miera un drošības izaicinājumu pārvarēšanā, galveno uzmanību pievēršot konfliktu novēršanai, mediācijai, miera veidošanai, krīzes pārvarēšanai un multilaterālisma atbalstīšanai atbilstīgi ANO Statūtiem, un šajā nolūkā turpinās sadarboties ar ANO atbilstīgi **ES un ANO stratēģiskajai partnerībai miera un drošības jomā un tās kopīgajām prioritātēm 2025.–2028. gadam**, kā arī nesen izveidotajai ES un ANO stratēģiskajai komitejai.
34. Mēs atgādinām par pienākumiem, ko pilda **ANO Drošības padome, kurai arī turpmāk vajadzētu būt centrālai un neaizstājamai globālajā miera un drošības arhitektūrā**. Mēs atzinīgi vērtējam ANO Ģenerālās asamblejas darbu ar starptautisko mieru un drošību saistītajos jautājumos, tomēr uzsveram, ka ir jāstiprina ANO Ģenerālās asamblejas kā prevencijas, politiskās mobilizācijas un normu noteikšanas foruma loma un ieguldījumi šajā jomā, tostarp, regulārāk un strukturētāk mijiedarbojoties ar Drošības padomi un Miera veidošanas komisiju.

35. **ANO miera operācijas** joprojām ir būtisks daudzpusējs instruments starptautiskā miera un drošības apdraudējumu novēršanai. Saistībā ar ANO ģenerāļsekretāra pārskatu par visu veidu ANO miera operāciju nākotni ES aicina rīkoties, lai nodrošinātu miera uzturēšanas un miera veidošanas centienu ilgtspējību, aizsargātu dzīvības un nepieļautu drošības vakuumu veidošanos skartajās teritorijās, tostarp, ar ANO ģenerāļsekretāra vidutāja misijas starpniecību ciešāk un atbilstīgi principiem sadarbojoties ar ANO ģenerāļsekretāru, lai nodrošinātu reālistiskus un vietējiem apstākļiem pielāgotus pilnvarojumus. ES stingri nosoda uzbrukumus miera uzturētājiem un ANO miera operāciju objektiem. Ir jāgarantē ANO miera uzturētāju drošums un aizsargātība, un ir jāparedz, ka vainīgie par uzbrukumiem miera uzturētājiem tiek saukti pie atbildības.
36. ES uzsver, ka ir ārkārtīgi svarīgi, lai **ANO miera uzturēšanas operācijas** saņemtu ilgstošu politisko atbalstu un pienācīgu, ilgtspējīgu un paredzamu finansējumu, ko cita starpā nodrošina, pilnībā un laikus veicot finanšu iemaksas un pastiprinot reģionālo iesaisti. Šajā sakarā ES atkārtoti pauž atbalstu ANO DP Rezolūcijas 2719 īstenošanai. ES atbalsta ANO DP pilnvarotās misijas un apņemas nodrošināt efektīvu sadarbību starp ES un ANO operācijām, lai veicinātu miera centienus, nodrošinātu cilvēktiesību pilnīgu ievērošanu un veidotu sinerģiju. Šādā garā visām valstīm būtu pienācīgi jāpilda savas attiecīgās finansiālās saistības.

37. ES ir apņēmības pilna sadarboties ar ANO **miera veidošanā un miera uzturēšanā**, tostarp, izmantojot ES un ANO stratēģisko dialogu par konfliktu novēršanu un miera mediāciju un aktīvi piedaloties abu rezolūciju, kas saistītas ar miera veidošanas struktūras 2025. gada pārskatīšanu (*PBAR*), rezultātu īstenošanā. Tā atbalsta centienus izstrādāt valsts virzītu augšupēju pieeju **konfliktu novēršanai**, kā noteikts valstu novēršanas stratēģijās. Tā atbalsta ANO **Miera veidošanas komisijas** lomas un darba metožu pastiprināšanu, tostarp tās konsultatīvo, sasaukšanas un starpnieka lomu visā ANO sistēmā, un tās Dzimumu līdztiesības stratēģijas un Stratēģiskā rīcības plāna jaunatnes un miera veidošanas jomā īstenošanu, kā arī pienācīgu, paredzamu un ilgtspējīgu finansējumu **ANO Miera veidošanas fondam**. ES atzīst, cik svarīga nozīme ir efektīvai, pārskatatbildīgai un iekļaujošai drošības sektora reformai un pārvaldībai. ES atkārtoti apstiprina, ka pilnībā īstenot saistības, kas paredzētas **programmā sievietes, miera un drošības jomā**, tostarp attiecībā uz seksuālu vardarbību, kas saistīta ar konfliktiem, pašreizējā ģeopolitiskajā kontekstā un mainīgajā drošības vidē ir tik svarīgi, kā vēl nekad. Tā atkārtoti aicina stiprināt sieviešu un meiteņu pilnīgu, vienlīdzīgu un jēgpilnu līdzdalību un līderību konfliktu novēršanā un risināšanā visā konflikta ciklā.
38. ES sadarbosies ar ANO, lai attiecīgos politikas pasākumos un darbībās integrētu ar klimatu saistītos drošības riskus, un uzsver, ka ir jāpievērš uzmanība **klimata, miera un drošības savstarpējai saistībai**. Tā arī veicinās **jaunatnes, miera un drošības programmas un programmas par bērniem bruņotos konfliktos** īstenošanu.

39. Joprojām būtiski ir aizsargāt **humanitāro** telpu, nodrošināt un atvieglot ātru un netraucētu, drošu un konsekventu humānās palīdzības piekļuvi personām, kurām tā nepieciešama, tostarp, izmantojot efektīvāku humanitāro diplomātiju un garantējot humānās palīdzības personāla aizsardzību. ES uzsver, ka visos konfliktos ir jāievēro starptautiskās humanitārās tiesības un jānodrošina civiliedzīvotāju aizsardzība. ES turpinās pastiprināt savas humanitārās diplomātijas efektivitāti, izmantojot humanitāros, politiskos, ekonomiskos, drošības vai diplomātiskos instrumentus un vienlaikus iestājoties par humanitāro principu, proti, objektivitātes, neitralitātes, neatkarības un cilvēcības, kā arī SHT un SCT ievērošanu. ES atzinīgi vērtē Starptautiskās Sarkanā Krusta komitejas globālo iniciatīvu, kuras mērķis ir reaktivizēt politisku apņemšanos attiecībā uz starptautiskajām humanitārajām tiesībām, un mudina visas dalībvalstis pievienoties iniciatīvai un aktīvi tajā piedalīties, lai nodrošinātu plašu politisko atbalstu tās rezultātiem.
40. ES atkārtoti apstiprina savu nelokāmo apņemību iestāties par starptautisko tiesību, tostarp jūras tiesību un **kuģošanas brīvības**, ievērošanu un tās atbalsta ar dažādiem instrumentiem, kas stiprina jūras drošību, piemēram, ar KDAP misijām un operācijām, tostarp **operācijām *ASPIDES, ATALANTA un IRINI***. Ar okeāniem un jūrām saistītā tiesiskā regulējuma stūrakmens joprojām ir ANO Jūras tiesību konvencija (*UNCLOS*).
41. Ņemot vērā drošības apdraudējumus, kas kļūst arvien plašāki, ES atbalsta starptautisko sadarbību ar mērķi efektīvi apkarot **transnacionālo organizēto noziedzību** visās tās izpausmēs, tostarp narkotiku tirdzniecību, korupciju, cilvēku tirdzniecību, migrantu kontrabandu un šaujamieroču nelikumīgu tirdzniecību, noziegumus, kas skar vidi, kā arī terorismu un vardarbīgu ekstrēmismu, galveno uzmanību pievēršot cietušo tiesībām.

42. Reaģējot uz arvien lielāku drošības apdraudējumu dažādību, ES strādās pie tā, lai tiktu novērsti citi **hibrīddarbību, kiberuzbrukumu, jaunu un topošu tehnoloģiju** radīti draudi, tostarp, sadarbojoties ar ANO noturības pret dezinformāciju stiprināšanā un tiesiskuma un starptautisko tiesību, tostarp SCT, ievērošanas veicināšanā. **Informācijas integritāte ir globāls sabiedriskais labums**, kas būtu jāsargā. Lai to sargātu, izmantojot daudzpusēju ieinteresēto personu un iekļaujošu globālu digitālo pārvaldību, kas veicina vārda brīvību un tiesības piekļūt svarīgai, uzticamai un precīzai informācijai, ir vajadzīga globāla reakcija, tostarp centieni apkarot ārvalstu īstenotu informācijas manipulāciju un iejaukšanos. ES turpinās konstruktīvi, atklāti un iekļaujoši iesaistīties daudzpusējās sistēmās, tostarp ANO globālajā IKT drošības mehānismā, lai veicinātu atbildīgu valsts rīcību kibertelpā un uzlabotu starptautisko drošību.
43. ES joprojām ir apņēmības pilna aizstāvēt un stiprināt ieroču neizplatīšanas, atbrūošanās un ieroču kontroles globālo arhitektūru, kuras centrā ir ANO. Tādēļ tā turpinās stiprināt sadarbību ar ANO, lai mazinātu ieroču un munīcijas radīto kaitējumu cilvēkiem. ES joprojām iestājas par Kodolieroču neizplatīšanas līguma universalizāciju un pilnīgu īstenošanu; līgums ir globālās ieroču neizplatīšanas arhitektūras stūrakmens, būtisks kodolatbrūošanās īstenošanas pamats un svarīgs elements kodolenerģijas pielietojumu izstrādē miermīlīgiem mērķiem. Tā turpina prasīt, lai stājas spēkā Līgums par kodolizmēģinājumu vispārējo aizliegumu (*CTBT*) un nekavējoties tiek sāktas un laikus pabeigtas sarunas par Skaldmateriālu ražošanas aizlieguma līgumu (*FMCT*). ES atbalsta darbu, ko veic Starptautiskā Atomenerģijas aģentūra (*IAEA*), kas joprojām ir būtisks globālo neizplatīšanas centienu balsts. ES **reaģēs uz pastāvīgajiem** masu iznīcināšanas ieroču un to nogādes līdzekļu **izplatīšanas draudiem** un joprojām ir nobažījiesies par kodolieroču un nogādes sistēmu, jo īpaši Krievijas un Ķīnas, arsenāla paplašināšanos, jaunu ieroču sistēmu izstrādi un Krievijas kodoldraudiem. ES arī turpinās veicināt un stiprināt daudzpusējus instrumentus, kas vērsti pret ķīmisko un bioloģisko ieroču izstrādi, ražošanu, iegūšanu, uzkrāšanu, nodošanu vai lietošanu.

44. ES atbalsta pārredzamību, uzticības veicināšanas pasākumus un efektīvu kontroli ar mērķi apkarot parasto ieroču nelikumīgo nodošanu un destabilizējošo uzkrāšanu, uzsvāru liekot uz kājnieku ieroču un vieglo ieroču novirzīšanas novēršanu, un atbalsta Konvencijas par kasešu munīciju un Konvencijas par kājnieku mīnu aizliegumu rīcības plānu īstenošanu valstīs, kas ir konvenciju puses. ES atbalsta ANO atbruņošanās mehānismu modernizāciju un stiprināšanu ar mērķi novērst pašreizējos draudus, tostarp, atjaunojot ANO Atbruņošanās komisiju un Atbruņošanās konferenci. Gatavojoties Noteiktu parasto ieroču konvencijas pārskatīšanas konferencei 2026. gada novembrī, ES turpinās strādāt pie sarunām par instrumentu attiecībā uz letālu autonomo ieroču sistēmām, neskarot minētās konvencijas būtību un citus konvencijas ietvaros iespējamus pasākumus. ES pievērsīsies arī jautājumam par to, kā atbildīgi izmantot MI militārajā jomā un kā veicināt uzticības veicināšanas pasākumus attiecībā uz MI izmantošanu šajā jomā.
45. ES un tās dalībvalstis iestājas par drošas, aizsargātas, stabilas un ilgtspējīgas kosmosa vides saglabāšanu. ES un tās dalībvalstis atbalsta 1967. gada Kosmosa līguma universalizāciju un pilnīgu ievērošanu un veicina **kosmosa** izmantošanu miermīlīgiem mērķiem uz visiem – pašreizējām un nākamajām paaudzēm – taisnīgiem un savstarpēji pieņemamiem pamatiem. ES un tās dalībvalstis joprojām ir apņēmības pilnas novērst bruņošanās sacensību kosmosā (*PAROS*) visos tās aspektos. ES atbalsta to, ka 2027. gadā Vīnē tiks rīkota ceturrtā ANO konference par kosmosa izpēti un izmantošanu miermīlīgiem mērķiem (*UNISPACE IV*).

IV. Labklājības un ilgtspējīgas attīstības veicināšana līdz 2030. gadam un pēc tam

46. ES un tās dalībvalstis pilnībā atbalsta **paātrināto rīcību nolūkā** līdz 2030. gadam un pēc tam visaptveroši, iekļaujoši un atbilstīgi Nākotnes paktam **sasniegt Programmas 2030. gadam mērķus** un IAM kopumā. Lai novērstu IAM finansējuma trūkumu, joprojām ir būtiski īstenot 2025. gada Seviļas saistības, kas 2025. gada jūnijā pieņemtas ceturtajā Starptautiskajā konferencē par attīstības finansēšanu, pamatojoties uz 2015. gada Adisabebas rīcības programmu. ES atzīst IAM universālo, integrēto un nedalāmo raksturu, kā arī IAM lokalizācijas nozīmību. ES atzīst, ka ir svarīgi pievērsties daudzdimensionālai neaizsargātībai un nevienlīdzībai, un ir gatava apsvērt iespēju līdztekus esošajai politikai un praksei izmantot papildu progresā pasākumus, kas neaprobežojas tikai ar iekšzemes kopproduktu. ES turpinās piemērot uz cilvēktiesībām balstītu pieeju ilgtspējīgai attīstībai, tostarp, izmantojot pārveidojošas pieejas, ar kurām vēršas pret nabadzības un nevienlīdzības pamatcēloņiem, un atkārtoti uzsver, ka nediskriminēšana, iekļautība un visu cilvēktiesību pilnīga īstenošana ir Programmas 2030. gadam pamatprincips saskaņā ar apņemšanos nevienu neatstāt novārtā. ES turpinās popularizēt dzimumvērīgas un iekļaujošas finansēšanas pieejas. Savā sadarbībā ES uzsver iekļaujošus attīstības modeļus, kas dod iespējas vietējām kopienām un nodrošina izaugsmes ieguvumu taisnīgu sadali. ES popularizēs vēstījumu, ar ko tiek uzsvērta saikne starp humanitārajiem, miera un attīstības centieniem, kā arī cilvēktiesībām, un tai būtu jāiebilst pret izolētām pieejām attīstībai.
47. Būdamā pasaulē lielākā **oficiālās attīstības palīdzības (OAP)** sniedzēja, kuras globālā daļa ir pieaugusi gandrīz līdz 50 % no kopējās OAP 2025. gadā, ES un tās dalībvalstis uzsver savu būtisko lomu Programmas 2030. gadam īstenošanas finansēšanā.

48. ES un tās dalībvalstis aicina izstrādāt inovatīvus mehānismus, kas palīdzētu novērst globālo investīciju nepietiekamību un veicinātu Programmas 2030. gadam finansēšanu. Tas ietver publiskā un privātā sektora partnerības un ciešu sadarbību ar privāto sektoru nolūkā atbalstīt ilgtspējīgas attīstības mērķu sasniegšanu atbilstīgi *Global Gateway* mērķim veicināt privātā sektora investīcijas un sekmēt vienlīdzīgas un savstarpēji izdevīgas partnerības, proti, ar starptautiskajām finanšu iestādēm un daudzpusējām attīstības bankām. Izmantojot tādas iniciatīvas kā ***Global Gateway***, ES palīdz veicināt ilgtspējīgu attīstību; *Global Gateway* arī nodrošina, ka ES var saskaņotāk reaģēt uz globāliem izaicinājumiem, izmantojot uz pārveidi vērstas investīcijas ilgtspējīgā, noturīgā un kvalitatīvā infrastruktūrā, kuras īsteno Eiropas komandas pieejas ietvaros un atbilstīgi ES un partnervalstu savstarpējām interesēm. *Global Gateway* mērķis ir izveidot viedus, tīrus un drošus savienojumus digitālajā, klimata, enerģētikas un transporta nozarē un stiprināt veselības, izglītības un pētniecības sistēmas visā pasaulē, izmantojot visaptverošu 360 grādu pieeju, kuras pamatā ir kopīgas prioritātes. Centieniem mobilizēt privātās investīcijas arī turpmāk vajadzētu būt saskaņotiem ar valsts noteiktajām ilgtspējīgas attīstības prioritātēm, un tiem būtu jāpalīdz mazināt nevienlīdzību un stiprināt sociālo kohēziju.
49. ES ir apņēmusies palīdzēt pilnībā, savlaicīgi un efektīvi īstenot Antigvas un Barbudas programmu mazo salu jaunattīstības valstīm (*ABAS*), kā arī Avazas rīcības programmu jaunattīstības valstīm bez izejas uz jūru, izmantojot pastiprinātas partnerības, un aicina *ABAS* un Avazas programmas īstenošanu integrēt dažādu ANO struktūru stratēģiskajos un darba plānos saskaņā ar to pilnvarām. ES aktīvi iesaistīsies vismazāk attīstītajām valstīm paredzētās Dohas rīcības programmas 2022.–2031. gadam vidusposma pārskatīšanā.

50. ES ir stingri apņēmusies veicināt vispārēju, pieklūstamu, iekļaujošu un jēgpilnu **digitālo pārveidi pasaulē**, kuras pamatā ir cilvēkcentrēta un cilvēktiesībās balstīta pieeja, un nodrošinās gan ANO Globālā digitālā pakta, gan *WSIS+ 20* pārskatīšanas noslēguma dokumenta savlaicīgu un vērienīgu īstenošanu, strādājot pie tā, lai ar efektīvas daudzpusējas sistēmas palīdzību novērstu visas digitālās plaisas. Mēs stingri atbalstām neatkarīgo starptautisko zinātnes ekspertu grupu mākslīgā intelekta (MI) jautājumos un globālo dialogu par MI pārvaldību, jo tie var veicināt progresu plašās daudzpusējās globālās ieinteresēto personu diskusijās par MI un MI pārvaldību. Lai nodrošinātu maksimālu ietekmi, ir būtiski garantēt to, ka ekspertu grupa ir neatkarīga un globālais dialogs par MI pārvaldību ir daudzpusējs.
51. Joprojām ir svarīgi **veicināt globālo pārtikas un uztura nodrošinājumu**, izmantojot ilgtspējīgas un noturīgas pārtikas sistēmas, kas nodrošina uzturvielām bagātu un cenas ziņā pieejamu pārtiku visiem. Globālā pārtikas sistēma saskaras ar būtiskiem izaicinājumiem, tostarp konfliktiem, klimata pārmaiņām, biodaudzveidības zudumu un vides degradāciju. ES popularizē stratēģiju, kas aptver daudzas nozares un daudzas ieinteresētās personas un kas paredz integrētu un saskaņotu pieeju, kuras pamatā ir cieša sadarbība ar partneriem, atvērta, paredzama, pārredzama un godīga tirdzniecība atbilstīgi PTO noteikumiem, un tādu pieeju novēršanas un reaģēšanas jomā, kurā ņemta vērā saikne starp humāno palīdzību, attīstību un mieru. ES un tās dalībvalstis atkārtoti apstiprina, ka stingri atbalsta ANO Eiropas Ekonomikas komisijas (*UNECE*) darbu reģionālās sadarbības, ilgtspējīgas attīstības un noteikumos balstītas ekonomiskās integrācijas veicināšanā, tostarp ar tās juridiskajiem instrumentiem un standartiem.

52. ES joprojām ir uzticams, paredzams un apņēmīgs partneris attiecībā uz **globālo veselību**, kurš sadarbojas ar citiem aktoriem valsts, reģionālā un daudzpusējā līmenī, lai stiprinātu kolektīvo veselības noturību un veicinātu vispārēju veselības apdrošināšanu nolūkā nodrošināt vienlīdzīgu piekļuvi veselības aprūpes pamatpakalpojumiem. Balstoties uz pieredzi veselības sistēmas stiprināšanā un krīžu koordinēšanā, ES atbalsta pāreju uz suverenitāti veselības jomā, kas paredz lielāku valsts atbildību, stiprākas spējas attiecībā uz profilaksi, sagatavotību un reaģēšanu un savienotākus un koordinētākus reģionālos un globālos veselības tīklus, kuru centrā ir PVO, un vienlaikus novērš dublēšanos un sadrumstalotību. ES atbalsta PVO vadīto procesu globālās veselības arhitektūras reformēšanā un vienlaikus turpinās darbu, lai līdz nākamajai Pasaules Veselības asamblejas sanāksmei pabeigtu sarunas par *PABS* pielikumu, kas savukārt ļaus parakstīšanai un ratifikācijai atvērt nolīgumu par pandēmijām.
53. Attiecībā uz **sociālo attīstību** un nabadzības izskaušanu ES ir apņēmusies īstenot Pasaules sociālajā samītā 2025. gada novembrī pieņemto Dohas deklarāciju. Šī politiskā deklarācija, kas balstās uz Seviļas saistībām, var būt pamats atjaunotam globālam sociālajam līgumam, kura pamatā ir solidaritāte, starptautiskā sadarbība, cilvēktiesības un darba tiesības. ES atbalsta Globālo sociālā taisnīguma koalīciju ar mērķi nodrošināt efektīvus pēcpasākumus un sadarboties ar sociālajiem partneriem un pilsonisko sabiedrību, lai īstenotu tās četrus pīlārus. ES atkārtoti apstiprina, cik svarīga ir iekļaujoša sociālā politika, vispārējas sociālās aizsardzības sistēmas un investīcijas sociālajā kohēzijā kā būtiski ilgtspējīgas attīstības, nabadzības izskaušanas un nevienlīdzības mazināšanas virzītājspēki. Šajā sakarā ES atbalsta lielākas investīcijas sociālajā aizsardzībā un sociālajos pakalpojumos, tostarp centienus pakāpeniski sasniegt starptautiski saskaņotus sociālās attīstības mērķus.

54. **Trīskāršā planētas krīze – klimata pārmaiņas**, biodaudzveidības zudums un piesārņojums – ir globāls drauds cilvēcei, kura novēršanai ir vajadzīga globāla rīcība. ES stingri uztur spēkā savu apņemšanos iestāties par daudzpusējiem vides nolīgumiem, tostarp ANO Vispārējo konvenciju par klimata pārmaiņām, Parīzes nolīgumu, Konvenciju par bioloģisko daudzveidību, Kuņminas–Monreālas globālo biodaudzveidības satvaru, IAM un Programmu 2030. gadam, kā arī ANO Konvenciju par cīņu pret pārtuksnešošanu, un aicina visus partnerus rīkoties tāpat. Šajā sakarā ES arī turpinās atbalstīt visas attiecīgās nevalstiskās ieinteresētās personas, piemēram, vietējās kopienas, sievietes, pirmiedzīvotāju tautas un vides cilvēktiesību aizstāvjus, un sadarboties ar tām.
55. ES atkārtoti uzsver, cik svarīga ir kopīga izpratne par to, ka **klimata pārmaiņas un vides degradācija**, tostarp piesārņojums un biodaudzveidības zudums, ir eksistenciāls drauds, kas pastiprina bažas par drošību, izraisot lielāku nestabilitāti un konfliktus, veicinot organizēto noziedzību, tostarp noziegumus, kas skar vidi, un ietekmējot sabiedrības veselību un pārtikas un ūdens nodrošinājumu, jo īpaši visneaizsargātākajām personām. Joprojām ir būtiski ņemt vērā drošības saikni ar vidi, klimatu un ūdeni, kā arī saikni starp okeāniem, biodaudzveidību un klimatu. ES aktīvi iesaistīsies diskusijās par to, ka tiek veicinātas cilvēktiesības uz tīru, veselīgu un ilgtspējīgu vidi. Atbilstīgi ĢA Rezolūcijai 43/53 par globālā klimata aizsardzību pašreizējām un nākamajām cilvēces paaudzēm ES piešķir lielu nozīmi pirmajai ĢA deklarācijai par jūras līmeņa celšanos.

56. ES uzsver, ka ir svarīgi veicināt globālu klimatrīcību, efektīvi īstenojot **ANO Vispārējo konvenciju par klimata pārmaiņām (UNFCCC) un Parīzes nolīgumu, lai 1,5 grādi joprojām būtu sasniedzams mērķis**. Šajā sakarā ES ar bažām norāda, ka daudzas Parīzes nolīguma puses vēl nav iesniegušas jaunu nacionāli noteikto devumu (NND), un mudina tās to steidzami izdarīt. Daudzpusējā klimata procesā būtu jāatspoguļo visu pušu un ieinteresēto personu, tostarp nākamo paaudžu un pret klimata pārmaiņu negatīvo ietekmi visneaizsargātāko personu, viedokļi un intereses. Zinātniskā integritāte, pārredzamība un uzticami dati un informācija ir būtiski, lai nodrošinātu ticamu un efektīvu klimatrīcību un sagatavotību, un nevajadzētu pieļaut nekādu klimata zinātnes politizāciju. ES ir apņēmusies sasniegt saskaņoto mērķi, kas pausts pirmajā globālās izsvēršanas iznākumā. ES jo īpaši veicinās globālo mērķu īstenošanu, proti, līdz 2030. gadam apturēt un padarīt atgriezenisku atmežošanu un meža degradāciju, līdz 2030. gadam trīskāršot atjaunīgās enerģijas izmantošanu un divkāršot energoefektivitātes uzlabojumus, paātrināt bezemisiju un mazemisiju tehnoloģiju ieviešanu, kā arī atteikties no fosilajām degvielām energosistēmās, lai līdz 2050. gadam sasniegtu neto nulles emisijas līmeni. ES atbalsta to, ka līdz *COP 31* tiek izstrādāti ticami un iekļaujoši ceļveži attiecībā uz mežiem un ka notiek atteikšanās no fosilajām degvielām energosistēmās. Šajā sakarā ES uzsver, cik svarīga ir pāreja uz tīru enerģiju, tostarp tās loma enerģijas tirgus satricinājumu iedarbības mazināšanā.
57. **Klimata pārmaiņas, biodaudzveidības zudums un piesārņojums**, kā arī zemes, ūdens un okeānu degradācija ir savstarpēji saistīti jautājumi. ES ir apņēmusies tos risināt atbilstīgi IAM un pieejai “Viena veselība”. ES atbalsta globālo satvaru attiecībā uz ķīmikālijām un strādās pie tā, lai nepieļautu kavēšanos sarunu noslēgšanā par **starptautisku juridiski saistošu instrumentu, kura mērķis ir izbeigt piesārņotību ar plastmasu, aptverot visu plastmasas aprites ciklu**. Gadu pēc tam, kad tika pieņemts Nicas rīcības plāns par okeāniem, ES uzsver, cik svarīgi ir stiprināt starptautisko **okeānu pārvaldību**, un mudina ratificēt un efektīvi īstenot Nolīgumu, kas saskaņā ar *UNCLOS* izstrādāts par jūras biodaudzveidības saglabāšanu un ilgtspējīgu izmantošanu teritorijās, kas ir ārpus valstu jurisdikcijas (*BBNJ*).

58. **Ūdensapgādes noturība** un stabils globālais ūdens aprites cikls ir izšķiroši svarīgi ilgtspējīgai attīstībai, cilvēktiesību īstenošanai, kā arī mieram un drošībai. ES atkārtoti apstiprina, ka cilvēktiesības uz drošu dzeramo ūdeni un sanitāriju ir cilvēka cieņai, veselībai, ilgtspējīgai attīstībai un visu cilvēktiesību īstenošanai būtiski elementi. ES turpinās nodrošināt, ka ūdens, sanitārijas un higiēnas jautājumi tiek pienācīgi risināti svarīgākajos daudzpusējos procesos un attiecīgajos nolīgumos. ES iestājas par vērienīgiem 2023. gada ANO konferences par ūdeni pēcpasākumiem, tostarp par rīcības programmas ūdens resursu jomā un ANO Ūdens un sanitārijas stratēģijas īstenošanu, un uzsver ANO īpašā sūtņa ūdens resursu jautājumos svarīgo nozīmi progresa paātrināšanā. ES arī atzinīgi vērtē iniciatīvu “*Water Forward*” un strādā pie tā, lai 2026. un 2028. gadā, kā arī pēc tam tiktu rīkota uz rīcību vērsta, iekļaujoša un starpnozaru ANO konference par ūdeni. ES aicina uzlabot ūdens resursu pārvaldību un ANO ietvaros nodrošināt regulāru starpvaldību procesu ūdens jautājumos un mudina īstenot ANO sistēmisko stratēģiju ūdens resursu un sanitārijas jomā, kā arī ņemt vērā ūdens jautājumu kā transversālu tematu iniciatīvas “ANO 80” ietvaros un stiprināt globālo programmu ūdens resursu jomā laikposmam pēc 2030. gada. ES atbalsta to, ka turpinās pievienošanās Konvencijai par robežšķērsojošo ūdensteču un starptautisko ezeru aizsardzību un izmantošanu (Ūdens konvencija).